

Dosarul nr.1a-27/24
Central)
nr. 1-23027322-02-1a-11012024
Dorina

Judecătoria Strășeni (sediul
Judecător: Croitor

D E C I Z I E

05 iunie 2024
Chișinău

mun.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,
În componența:
Președintele ședinței de judecată, judecător
Judecători
Denis
Grefier
Cu participarea
Procurorului
Avocatului inculpatului
Inculpatului

Spoială Alexandru
Chiroșca Igor și Băbălău
Grigoraș Valeria
Plîngău Alexandru
Chilat Nicolae
Sava Gheorghe

a judecat, în ședință publică în ordine de apel, apelul procurorului în Procuratura raionului Strășeni, Vremea Alexandra declarat împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Central) nr.1-112/2023 din 14 decembrie 2023, în cauza penală privind învinuirea lui:

Sava Gheorghe *****, născut la *****, IDNP *****, născut în s. ***** r-ul *****, domiciliat în ***** str. *****, de naționalitate moldovean, cetățean al R. Moldova, căsătorit, 1 copil minor la întreținere, posedă limba de stat, studii superioare, administrator SRL "Ritandrix", supus militar, nu deține grad de dizabilitate, pe caz nu a fost reținut sau în stare de arest, fără antecedente penale,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal.

Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: 22 februarie 2023 – 14 decembrie 2023, în instanța de apel: 11 ianuarie 2024 – 05 iunie 2024.

Procedura de citare legală respectată.

Procurorul solicită admiterea apelului declarat din motivele de fapt și de drept invocate.

Avocatul inculpatului și implicit inculpatul pledează pentru respingerea apelului declarat acuzatorul de stat ca fiind nefondat.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal -

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni (sediul Central) nr.1-112/2023 din 14 decembrie 2023, s-a încetat procesul penal pornit în privința lui Sava Gheorghe ***** în baza art. 325 alin. (1) din Codul penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală. Corpul delict: 1 bancnotă cu nominalul 1000 lei care se află la păstrare în contabilitatea IP Strășeni urmează a fi trecute în contul statului, după intrarea sentinței în vigoare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Sava Gheorghe ***** se învinuiește că, la 06 mai 2022, aproximativ la orele 16:20, echipajul Secției Escortă și Misiuni Speciale a INSP cu autospeciala de serviciu ”Skoda Octavia” nr/î *****, în componența angajaților Sava Nicolae și Balan Sergiu, activând conform graficului de dislocație pe traseul R-1, Chișinău-Ungheni, km 15, intersecția cu ***** Sava Nicolae numit prin ordinul nr.1000ef din 05.05.2020 în funcția de Ofițer al secției de escortă și misiuni speciale a Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP al MAI, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a stopat tractorul de model ”*****” cu nr/î ***** condus de către cet. Doni Ion, locuitor al sat. Cojușna, r-nul Strășeni, care nu avea asupra sa actele pe transport. La scurt timp la fața locului s-a prezentat cet. Sava Gheorghe administrator al SRL ”Ritandrix” și proprietar al tractorului care a confirmat că nu are toate actele tractorului în regulă.

3. Instanța de fond a mai stabilit că, Sava Gheorghe se învinuiește că, în timpul documentării, cunoscând despre faptul că Sava Nicolae este persoană cu funcție publică, de mai multe ori i-a solicitat ultimului eliberarea de răspundere contravențională, propunând mijloace bănești colaboratorului, ulterior fiind avertizat conform prevederilor art.325 din Codul penal despre răspunderea penală pentru mituirea colaboratorului de poliție, Sava Gheorghe a ignorat avertismentul colaboratorului de poliție și a continuat acțiunile de mituire realizate prin faptul că a transmis actele împreună cu o bancnotă cu nominalul de 1000 lei, pentru a nu-i fi întocmit proces-verbal cu privire la contravenție conform art. 229 alin.(2), alin.(3) și art.232 alin. (1) din Codul contravențional.

4. *Acțiunile lui Sava Gheorghe ***** au fost calificate de acuzatorul de stat în temeiul art.325 alin.(1) din Codul penal, coruperea activă, manifestată prin oferirea de mijloace financiare ce nu i se cuvin unei persoane publice pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, sau contrar acesteia.*

5. Nefiind de acord cu sentința Judecătorei Strășeni (sediul Central) nr.1-112/2023 din 14 decembrie 2023, a declarat apel acuzatorul de stat, solicitând admiterea integrală a cererii de apel, casarea sentinței din 14 decembrie 2023, prin

care s-a încetat procesul penal pornit în privința lui Sava Gheorghe în baza art.325 alin.(1) din Codul penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sava Gheorghe ***** să fie recunoscut culpabil și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal, și a-i stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 3000 u.c., iar în baza art.90 din Codul penal a suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 4 ani. Conform art. 106 alin.(2) din Codul penal a supune confiscări speciale a mijloacelor bănești ridicate la 06.05.2022 și anume: 1 bancnotă cu nominalul 1000 (una mie) lei BNRM cu seria și numărul ***** anul emisiei 1992 - transmise spre păstrare în contabilitatea IP Strășeni, urmează a fi trecute gratuit în contul statului. Cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-3648 din 13.09.2022 în mărime de 2100 lei, a încasa din contul inculpatului Sava Gheorghe în folosul statului.

6. În motivarea cererii de apel, se invocă, că instanța de judecată nu a dat o apreciere justă probelor pertinente și concludente, legal administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată. Astfel instanța nu a luat în considerație declarațiile date în cadrul urmăririi penale de către martorul Sava Nicolae, care a declarat că, ”la data de 06.05.2022 au fost dislocați conform graficului pe traseul R1 împreună cu colegul său ofițerul Balan Sergiu cu autospeciala de model ”Scoda Octavia” cu n/î *****. Astfel în jurul orei 15:55 R1 km 15 la intersecția satului Cojușna a stopat tractorul de model MTZ de culoare albastră cu n/î *****din motivul condusului neuniform. Astfel după ce s-a apropiat de tractor și s-a prezentat, a solicitat actele de la șofer care s-a prezentat Doni Ion. La care ultimul le-a comunicat că nu deține nici un act cu dumnealui și toate sunt la șef lui. După care l-a contactat pe persoana menționată și i-a comunicat că a fost stopat și să aducă actele. După aproximativ o oră a sosit un automobil de model ”E class” cu n/î *****din care a coborât o persoană de gen masculin care s-a prezentat ca fiind administratorul companiei căruia îi aparține utilajul agricol. Astfel a solicitat actele utilajul agricol certificatul de înmatriculare, revizia tehnică și asigurarea de răspundere civilă auto la care ultimul a prezentat actele solicitate dar toate fiind expirate. Ulterior fiind verificat în baza de date E-data din telefonul de serviciu ZTE s-a dovedit că nu deține pe acest utilajul agricol nici RCA, nici revizia tehnică. După care administratorul a recunoscut că toate actele sunt expirate și a încercat să mă convingă să-i permit deplasare utilajul agricol în schimbul mijloacelor bănești. Astfel a deschis portmoneul și a scos o bancnotă de 500 de lei după ce l-a preîntâmpinat conform Codului penal pentru darea de mită, a înlocuit bancnota de 500 de lei cu una de 1000 lei. A pus bancnota de 1000 de lei în actele de la utilajul agricol și i le-a înmânat, la care el la fel l-a preîntâmpinat pentru darea de mita conform Codului penal (324-325), însă ultimul a comunicat că cunoaște legea și a continuat acțiunea de mituire. După care el a scos telefonul de serviciu și a făcut un pas în spate pentru a face apelul 112 (ora 16:12) și apoi la SPIA

(16:13), la care i-a solicitat administratorului un act de identitate la care s-a prezentat ca fiind Sava Gheorghe a.n. *****. La scurt timp s-a prezentat GOUP de la IP Strășeni pentru stabilirea tuturor circumstanțelor. Declară că majoritatea acțiunilor au fost filmate de el cu telefonul său personal IPHONE model X. Menționează că utilajul agricol a fost ridicat și transportat la parcare specială SRL ”Magda-Tur”. De asemenea, în ședința de judecată a fost audiat martorul Balan Sergiu, care a declarat că ”la data de 06.05.2022 au fost dislocați conform graficului pe traseul R1 împreună cu colegul său ofițerul, Sava Nicolae, cu autospeciala de model ”Scoda Octavia” cu n/î *****. Astfel în jurul orei 15:55 R1 km 15 la intersecția satului Cojușna colegul Sava Nicolae a stopat tractorul de model ”MTZ” de culoare albastră cu n/î ***** din motivul condusului neuniform. Astfel după care colegul său s-a apropiat de tractor și s-a prezentat, a solicitat actele de la șofer. La care ultimul i-a comunicat că nu deține nici un act cu dumnealui și toate sunt la șeful lui. După care l-a contactat pe persoana menționată ca șef și i-a comunicat că a fost stopat și să aducă actele. După aproximativ o oră a sosit un automobil de model ”E class” cu n/î ***** de culoare gri închis din care a coborât o persoană de gen masculin care s-a prezentat ca fiind administratorul companiei căruia îi aparține utilajul agricol. Astfel el fiind lângă automobilul de serviciu la aproximativ 10-15 metri de utilajul agricol nu a văzut toată discuția, doar a văzut cum administratorul a scos o bancnotă de 1000 lei și încerca să o dea colegului său la care colegul său la preîntâmpinat pentru darea de mită conform Codului penal (324-325), însă ultimul a comunicat că cunoaște legea și a continuat acțiunea de mituire. După care a văzut că colegul său discuta la telefon și și-a dat seama că a sunat organele competente. Menționează că, a văzut cum colegul său Sava Nicolae avea telefonul în mână și îl înregistra pe administratorul companiei și toate acțiunile lui. La scurt timp s-a prezentat GOUP de la IP Strășeni pentru stabilirea tuturor circumstanțelor. Menționează că utilajul agricol a fost ridicat și transportat la parcare specială SRL ”Magda-Tur”. De asemenea, în ședința de judecată a fost audiat martorul Doni Ion ***** , care a declarat că activează în perioada de probă la SRL ”Ritandrix” în calitate de mecanizator din data de 01.05.2022, la 06.05.2022 de dimineață a activat în câmp pe pământurile sat. Cojușna, r-nul Strășeni. A activat până la orele 16:10, deplasându-se pe traseul R1 km 15 în intersecția sat. Cojușna a fost stopat de către un echipaj de poliție fiind la volanul tractorului cu numerele de înmatriculare *****a oprit la cerința angajaților de poliție tractorul fiind de model ”*****”. Solicitându-i actele pentru verificare el nu le avea cu sine, dar deține permis de conducere, actele pe tractor erau la proprietarul, Sava Gheorghe *****. Astfel imediat l-a contactat la numărul de telefon 068204141 pe dom. Gheorghe și a solicitat să-i aducă actele pe tractor. Peste aproximativ 15 minute s-a apropiat și a adus certificatul de înmatriculare a tractorului și s-a prezentat în apropiere de angajații poliției care se aflau lângă automobilul lor de serviciu cu n/î ***** au discutat, el nu a auzit din motiv că era lângă tractor. Peste puțin timp deja a văzut că a venit la fața locului poliția dar n-a înțeles ce s-a întâmplat. El personal cu angajații de poliție a

discutat doar despre actele care le deține la tractor și despre permisul de conducere care le-a comunicat că se află acasă. Asta este tot ce poate comunica pe cazul dat dar a menționat că dom. Gheorghe nu s-a urcat în automobilul de serviciu al poliției *****, doar s-a aflat lângă acesta când a prezentat actele de tractor. A mai adăugat că tractorul de model ”*****” cu nr/î *****care era condus de el avea agățată și semănătoare, iar direcția de deplasare era baza companiei SRL ”Ritandrix” care era la 1 km distanță de la punctul de stopare de către angajații poliției. Astfel, a mai concretizat că, el personal nu a asistat la discuția dintre angajații poliției și Gheorghe Sava - proprietarul tractorului și nici nu auzea ce discută dumnealor deoarece el era în fața tractorului, iar ei erau în spatele semănătoarei. Nu cunoaște și nici nu a auzit de careva mituri sau mijloace de bani oferite sau pretinse de către polițiști. A comunicat că în scurt timp pleacă la muncă peste hotarele țării (Franța), însă va putea fi contactat în caz de necesitate pe aplicația Viber la nr.062172365.”.

7. Susține că, instanța nu a luat în considerație procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06.05.2022 împreună cu planșa fotografică anexată, unde cercetarea se efectuează la km 15, traseul R-1 Chișinău-Ungheni intersecția sat. Cojușna. Obiectul cercetării a constituit automobilul de model „Scoda Octavia” cu n/î „*****”, automobilul fiind cu inscripția ”Poliția” cu girofarul conectat. La deschiderea portierei din partea stângă a conducătorului auto pe bancheta din față stânga se află o bancnotă de 1000 lei cu seria ***** în formă îndoită în jumătate neuniform, iar pe bancheta față pasager se află cet. Sava Nicolae în poziție așezată. Alături de automobilul autospecialei ***** la o distanță de 10 metri, staționează un tractor de model ”*****” cu nr/î *****care are atașat semănătoare. În cadrul cercetării de la fața locului a fost ridicată bancnota cu nominalul de 1000 lei, seria *****. La fel și, conținutul raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-3648 din 13.09.2022 prin care s-a stabilit că, 1 bancnotă cu nominalul 1000 (una mie) lei BNRM cu seria și numărul ***** , anul de emisie 1992, este confecționată din hârtie specială cu fibre colore încorporate în suport, cu folosirea formelor de tipar de tip înalt (seria și numărul), plan-ofset (recuzitele de pe avers și revers, desene, texte), și corespunde după metoda de confecționare și calitatea reproducerii elementelor poligrafice de design cu a specimenului realizat de întreprinderea emitentă. Conform procesului-verbal de ridicare din 06.05.2022 de la Sava Nicolae au fost ridicate următoarele obiecte: - un CD cu 3 fișiere video; 3 file A4 - copia proceselor-verbale cu privire la contravenție; 1 filă A4 - proces-verbal de ridicare a vehiculului. Prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 29.06.2022 prin care au fost supuse examinării fișierele video înregistrate la 06.05.2022. Prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.10.2022 prin care au fost supuse examinării 3 file A4 procese-verbale cu privire la contravenție, 1 filă A 4 proces-verbal de ridicare a vehiculului. Prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.05.2022 prin care a fost supusă examinării o bancnotă cu nominalul de 1000 lei ridicată în cadrul cercetării la fața locului din 06.05.2022. Prin extrasul din ordin de numire în funcție din 05.05.2020 nr.200ef

numirea lui Sava Nicolae în funcția de ofițer al Secției de Escortă și Misiuni Speciale a Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP al MAI. Prin fișa postului nr.2.9.55 25.01.2021 pe numele lui Sava Nicolae. Prin extrasul din ordin din 08.04.2021 nr.157ef cu privire la reluarea activității de serviciu înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului a inspectorului Balan Sergiu Ofițer al Secției de Escortă și Misiuni Speciale a Inspectoratului Național de Securitate publică al IGP al MAI. Prin fișa postului nr.2.9.55 25.01.2021 pe numele lui Balan Sergiu. Prin tabelul de repartizare a forțelor și mijloacelor a angajaților Secției escortă și misiuni speciale a INSP, Nicolae Sava și Sergiu Balan la 06.05.2022.

8. Relatează că, instanța nu a luat în considerație probele administrate de organul de urmărire penală în cauza penală respectivă și cercetate în fața instanței, dar a pus la baza sentinței un motiv eronat, impus și susținut de partea apărării, și anume precum că urmărirea penală ar fi fost pornită ”in personam”, iar termenul de bănuț ar fi curgând în opinia apărătorului și a instanței anume din momentul pornirii urmăririi penale.

9. La cele expuse de instanță în sentință, menționează că, instanța nu a analizat minuțios ordonanța de pornire a urmăririi penale pentru a se expune dacă a fost sau nu pornită urmărirea penală pe persoană ”in personam” sau pe fapt ”in rem”, deoarece în fapt urmărirea penală în cauza dată a fost pornită la 10.05.2022 în baza actului de sesizare și materialele administrate pe motiv că, există bănuția rezonabilă că a fost comisă infracțiunea prevăzută la art.325 alin.(1) din Codul penal, fiind dispusă în partea dispozitivă pornirea urmăririi penale în baza componentei de infracțiune prevăzute de art. 325 alin.(1) din Codul penal, și nicidecum în privința persoanei Sava Gheorghe. Prin urmare, ordonanța de pornire a urmăririi penale nu reprezintă unul din actele procesuale indicate în art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală, prin care persoana este recunoscută în calitate de bănuț deoarece prin ordonanța de pornire a urmăririi penale nu se stabilește calitatea de bănuț a persoanei și, prin urmare, termenul de trei luni trebuie calculat din data emiterii ordonanței de recunoaștere a calității de bănuț a persoanei și anume din data de 21.06.2022, dar nu din data de pornire a urmăririi penale (10.05.2022) după cum invocă apărarea și, ulterior, instanța.

10. Reiterând concluziile Deciziei Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr,170a/2020 pentru interpretarea articolului 70 alin. (3) din Constituție și pentru controlul constituționalității articolului 63 alineatele (1) și (1¹) din Codul de procedură penală, explică, că acest fapt este confirmat de către instanță chiar în textul sentinței, unde este menționat că inculpatul Sava Gheorghe nu a fost reținut sau în stare de arest pe acest caz, nu au fost aplicate careva măsuri de constrângere sau măsuri preventive față de Sava Gheorghe, nu au fost efectuate în privința acestuia alte acțiuni procesual-penale după cum urmează, efectuarea perchezițiilor, punerea sechestrelor etc... Sub acest aspect, se accentuează, că legea procesual-penală determină strict, că termenul de menținere a calității de bănuț se calculează începând cu data emiterii actelor procedurale, prevăzute în art. 63 alin. (1) pct. 1)-3) din Codul

de procedură penală, iar în cazul constatării faptului că față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile, cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta, sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, potrivit alin. (1¹) art. 63 din Codul procedură penală, organele de urmărire penală au obligația să recunoască această persoană în calitate de bănuیت și să aducă la cunoștință informația despre drepturile prevăzute la art. 64 din Codul de procedură penală. Astfel, se constată că motivul invocat de către instanță în sentința sa este unul neîntemeiat legal, și prin urmare sentința urmează a fi casată cu pronunțarea în privința lui Sava Gheorghe a unei sentințe de condamnare.

11. Mai indică, că deși acuizarea de stat a prezentat în ședința de judecată probe pertinente și concludente care au demonstrat cu certitudine vinovăția inculpatului Sava Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) din Codul penal, instanța de judecată nu le-a luat în considerație.

12. În ședința instanței de apel, *procurorul Plîngău Alexandru* a solicitat admiterea apelului declarat, casarea sentinței Judecătorei Strășeni (sediul Central) nr.1-112/2023 din 14 decembrie 2023 și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sava Gheorghe ***** să fie recunoscut culpabil și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal, și a-i stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 3000 u.c., iar în baza art.90 din Codul penal a suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 4 ani, conform art. 106 alin.(2) din Codul penal a supune confiscări speciale a mijloacelor bănești ridicate la 06.05.2022 și anume: 1 bancnotă cu nominalul 1000 (una mie) lei BNRM cu seria și numărul ***** anul emisiei 1992 - transmise spre păstrare în contabilitatea IP Strășeni, urmează a fi trecute gratuit în contul statului, cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-3648 din 13.09.2022 în mărime de 2100 lei, a încasa din contul inculpatului Sava Gheorghe în folosul statului. *Avocatul Chilat Nicolae, în interesele inculpatului Sava Gheorghe și nemijlocit inculpatul* au pledat pentru respingerea apelului declarat ca fiind ilegal și nefondat.

13. *Colegiul penal, audiind participanții prezenți, examinând materialele cauzei penale, consideră apelul declarat de procuror ca fiind nefondat și pasibil de a fi respins, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări din următoarele considerente.*

14. Conform art.400 alin.(1) din Codul de procedură penală, *sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.*

15. Potrivit art.414 alin.(1)-(2) din Codul de procedură penală, *instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza*

oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

16. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

17. Conform art.415 alin. (1)-(2) din Codul de procedură penală, **instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii:1) respinge apelul, menținând hotărîrea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărîre a fost anulată numai în cazul când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, i-a fost încălcat dreptul la apărare sau au fost încălcate prevederile art. 30, 33–35. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluționarea justă a cauzei.**

18. Instanța de apel reține că, în temeiul actului de învinuire, inculpatului Sava Gheorghe i se incriminează săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 325 alin. (1) din Codul penal, coruperea pasivă, cu indicii calificativi, oferirea de mijloace financiare ce nu i se cuvin unei persoane publice pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, sau contrar acesteia.

19. Astfel, fiind reținută de către organul de urmărire penală următoarea faptă infracțională în acțiunile inculpatului Sava Gheorghe, și anume, "la 06 mai 2022, aproximativ la orele 16:20, echipajul Secției Escortă și Misiuni Speciale a INSP cu autospeciala de serviciu "Skoda Octavia" nr/î *****, în componența angajaților Sava Nicolae și Balan Sergiu, activând conform graficului de dislocație pe traseul R-1, Chișinău-Ungheni, km 15, intersecția cu ***** Sava Nicolae numit prin ordinul nr.1000ef din 05.05.2020 în funcția de Ofițer al secției de escortă și misiuni speciale a Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP al MAI, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a stopat tractorul de model "*****" cu nr/î *****condus de către cet. Doni Ion, locuitor al sat. Cojușna, r-nul Strășeni, care nu avea asupra sa actele pe transport. La scurt timp la fața locului s-a prezentat cet. Sava Gheorghe administrator al SRL "Ritandrix" și proprietar al tractorului care a confirmat că nu are toate actele tractorului în regulă. În timpul documentării, cunoscând despre faptul că Sava Nicolae este persoană cu funcție publică, de mai multe ori i-a solicitat ultimului eliberarea de răspundere contravențională, propunând mijloace bănești colaboratorului, ulterior fiind avertizat conform prevederilor art.325 din Codul penal

despre răspunderea penală pentru mituirea colaboratorului de poliție, Sava Gheorghe a ignorat avertismentul colaboratorului de poliție și a continuat acțiunile de mituire realizate prin faptul că a transmis actele împreună cu o bancnotă cu nominalul de 1000 lei, pentru a nu-i fi întocmit proces-verbal cu privire la contravenție conform art. 229 alin.(2), alin.(3) și art.232 alin. (1) din Codul contravențional”.

20. Colegiul penal menționează că, în susținerea învinuirii aduse lui Sava Gheorghe *****, partea acuzării a prezentat următoarele probe:

- **Declarațiile martorului Sava Nicolae** care a indicată că, pe Sava îl cunoaște în legătură cu exercitarea obligațiilor de servicii. La 06 mai 2022, fiind implicat în serviciu cu echipajul Skoda 9944, conform dislocației cu colegul inspector superior Balan Sergiu pe traseul R1, în apropiere de localitatea Cojușna, mai exact la intrarea de la Nefis a stopat autospeciala de model MTZ, la volanul căreia se afla locuitorul s. Cojușna. Motivul stopării fiind conducerea haotică. La solicitarea de a prezenta careva acte, conform pct. 10, conducătorul autospecialei a refuzat de a le preda, motivând că actele sunt la administratorul firmei și ca acuși se va apropia. I-a prezentat doar un certificat de înmatriculare. A așteptat ceva timp, după care s-a apropiat un automobil de model Mercedes E class. Din automobil, de la volan a ieșit o persoana necunoscută, s-a prezentat ca fiind administrator, i-a comunicat că actele sunt expirate, revizia și polița de asigurare. Ultimul i-a solicitat să soluționeze întrebarea pe loc. Verificând prin aplicația E DATA a MAI a depistat că pe autospeciala actele sunt expirate. Apropiindu-se la mașina de serviciu, i-a comunicat că va întocmi trei procese-verbale cu privire la contravenție pe art. 229 alin. (2), 229 alin. (3), art. 231 alin.(2). Administratorul insistă să nu întocmească proces verbal. Ulterior a scos din portmoneu o bancnotă de 500 lei. I-a comunicat că este pasibil de răspundere penală pentru mituirea colaboratorului de poliție, acțiune prevăzută de articolul 324-325 din Codul penal. Sava Gheorghe nu a dorit să asculte și a scos o bancnotă de 1000 lei din portmoneu. Văzând ca nu se supune cerințelor legale, a solicitat la fața locului grupa IP Strășeni, apelând 112. Mai târziu a fost telefonat, la linia fierbinte la nr. 1520 conducătorul superior. Au fost întocmite trei procese-verbale pe care conducătorul autospecialei le-a semnat, iar autospeciala a fost escortată la parcare specială. Menționează că, a preîntâmpinat, indicând cadrul legal, că nu se permite mituirea colaboratorului poliției. I-a indicat ce prevede art. 324-325 Cod penal. Nu ține minte să fi fost o situație în care au căzut actele jos. Procesele-verbale urmau să fie întocmite în privința conducătorului auto, șofer cu numele Doni. A atenționat inculpatul ca să nu părăsească locul până nu vine grupa operativă. După venirea grupei operative nu cunoaște ce s-a întâmplat. A fost audiat de Georgel Buzu în ziua întâmplării. Înregistrările video și foto tot atunci au fost transmise. Nu cunoaște dacă au fost verificate meta datele. Doar ține minte că le-a dat telefonul și atât. Titlurile fișierelor de export nu cunoaște de ce datează cu 10.05.2022. Telefonul s-a aflat pentru cercetare în decurs de o oră, în ziua incidentului. Alte ridicări de înregistrări nu au

fost, doar ceea ce era atunci. Menționează că, în discuțiile cu persoanele terțe face înregistrări foarte des pentru a înregistra probatoriu. Deoarece sunt foarte multe denunțuri și probatoriu pentru instanțele de judecată, sunt conducători care suna la linia fierbinte și fac diferite declarații. În momentul stopării nu ține minte dacă a înregistrat video. Pe art. 325 din Codul penal pentru ultimul an de zile a depus aproximativ până la 10 rapoarte de sesizare. Înregistrarea a durat vreo 2-3 secvențe (înregistrări), motivul întreruperii nu ține minte care a fost. Când s-a apropiat a solicitat buletinul pentru a cunoaște cu cine vorbește și i s-a comunicat că este administratorul întreprinderii. Nu ține minte dacă a înregistrat solicitarea de buletin. Nicidecum nu a rostit cuvintele: ”du-te și mai caută!”, doar a verificat aplicația E data pentru a fi sigur că actele sunt expirate. Discuția dintre el și Sava Gheorghe este înregistrată, nu vrea să se încurce acuma, acolo este tot relatat în probatoriu. El a comunicat, nu ține minte să fi căzut actele jos. Pentru coruperea polițistului nu se permite mijloace bănești aceasta a spus atunci. După ce a luat buletinul de identitate era la traseu lângă mijlocul de transport, colegul era lângă transportul lor. După ce a luat buletinul a făcut chemare la 112 prin telefonul personal, el s-a dus la automobil pentru a întocmi procesul-verbal. A început a face procesele-verbale, după ce a verificat în aplicațiile MAI, înainte de a întocmi se verifică datele, persoanele, mijlocul, pentru a vedea de care proces verbal să întocmească. Când a introdus informația despre tractor nu ține minte ce a spus. Actele se înmânează agentului constator în mână. Alte documente nu ține minte dacă a solicitat, discuția dată nu ține minte cât a durat. A așteptat cam vreo 10-15 minute venirea lui Sava Gheorghe. Este probatoriu prin care conducătorul a comunicat că vine administratorul și va prezenta actele. Conducătorului i-a comunicat ce prevede de a nu deține un act asupra sa și că mijlocul de transport va fi dus la parcare specială, iar conducătorul auto i-a comunicat să facă ce dorește cu el că peste 2 zile se duce peste hotare. În cazul dat legislația prevede ridicarea mijlocului de transport, dacă conducătorul auto nu deține certificat de înmatriculare, permis de conducere sau certificat de înmatriculare expirat, deoarece la autospeciala (tractorul) nu au fost achitate impozitele pe drumurile RM, cât și starea autospeciala nu este eliberată de către o persoană sau expert care este întărit în acest domeniu. Pe lângă ei au trecut foarte multe mijloace de transport, este o intersecție cu flux sporit de transport.

- ***Declarațiile suplimentare ale martorului Sava Nicolae***, care a menționat că din câte își aduce aminte banii au fost transmiși prin acte și ulterior s-a apropiat la echipajul de poliție ***** în habitatul acestuia pe bancheta din față, iar mijloacele bănești cât și actele au fost amplasate pe bancheta conducătorului auto unde este probat prin foto - video. Apoi a telefonat la linia fierbinte 1520, 112 și conducătorul ierarhic superior. A plasat actele și mijloacele bănești pe banchetă ca să poată efectua apel telefonic. Ulterior a așteptat să vină grupa la fața locului și din câte ține minte șoferul Sava Gheorghe a încercat să ia banii înapoi. În mijlocul de transport al unității de stat nu se permite intrarea unor persoane străine, i-a comunicat lui Sava Gheorghe

că până nu vine grupa nu fac nici o acțiune. Era în traseu când a observat bancnota de 1000 lei, printre acte. Șoferul a fost atenționat de mai multe ori despre mituirea unui colaborator de poliție, este proba video. Până a da bancnota, inculpatul a fost atenționat de nenumărate ori referitor la mituirea unui colaborator de poliție. Nu ține minte dacă a încercat să îi restituie șoferului bancnota. Pe scaunul conducătorului auto nu ține minte dacă mai era ceva în afară de bancnotă. Nu ține minte dacă Sava Gheorghe a luat buletinul de pe scaun.

- **Declarațiile martorului Balan Sergiu** care indică că, la 06.05.2022 activa pe traseul R1 cu automobilul de serviciu nr. 9944 cu colegul Sava Nicolae. În jurul orelor 15:00 a fost stopat un tractor la intrarea în Cojușna. Sava Nicolae s-a apropiat de tractor, s-a prezentat și a solicitat actele la control. Din câte ține minte șoferul nu avea acte asupra sa, motivând că actele sunt la proprietar. Șoferul l-a sunat pe proprietar care a spus că se apropie să aducă actele. În decurs de o oră persoana dată s-a apropiat cu un automobil de model Mercedes. Din cele văzute, a înțeles că a încercat să mituiască colegul. Colegul l-a preîntâmpinat despre tragerea la răspundere penala privind darea de mita. Dumnealui a spus că cunoaște, din ceea ce a văzut a fost ca a scos o bancnotă de 1000 lei și o împingea colegului, după care colegul a solicitat grupa și a informat structurile abilitate. A venit grupa operativă la fața locului și a documentat. Nu ține minte cum au ajuns banii în automobilul de serviciu. În timpul discuției dintre ei, Domnul Sava Nicolae înregistra convorbirea. Utilajul agricol a fost ridicat și dus la parcare specială. Nu ține minte cât timp a durat de la stopare până la documentarea cazului. În timpul discuției între ei era la vreo 10-15 m distanță. Nu poate spune cu precizie dacă a mai stopat careva unități de transport în timpul când se duceau discuțiile între ei. El era lângă automobil, colegul era lângă tractor, dar acțiunile lui erau vizibile. Nu poate spune cu ce mână a dat suma pretinsă, traiectoria era vizibilă, la vreo 10-15 m. A identificat că este vorba de 1000 lei, a atras atenția la acest lucru. Colegul l-a somat și l-a preîntâmpinat de mai multe ori și l-a respins, după asta a anunțat organele abilitate. Confirmă că, a auzit că l-a preîntâmpinat și a văzut aceste acțiuni. Bancnota de 1000 lei nu cunoaște cum a ajuns în automobilul de serviciu, legea și statul special îi obligă să acționeze în flagrant. A anunțat organele abilitate, însăși conducerea. Inculpatului nu i-a dat careva acțiuni, să rămână sau nu, ei doar au anunțat grupa, ei au venit au verificat, au ridicat probele. Inculpatul nu ține minte dacă a participat ulterior la careva acțiuni, dar era la fața locului, grupa a venit rapid. Somația a văzut-o, bancnota a văzut-o. A îndeplinit obligațiunile de serviciu strict, a asigurat locul, să nu creeze ambuteiaje. Nu ține minte, dar de la chemarea grupei, până la venirea ei, ține minte că ridicarea banilor a fost de pe bancheta din față. Inculpatul nu ține minte dacă s-a urcat în automobil. Discuția era lângă automobilul de serviciu. După raportare a cazului el nu a întreprins careva măsuri de reținere, când vede o acțiune în flagrant nu merge de la locul faptei. Bancnota era în formă deschisă cum a scos-o din portmoneu, nu era îndoiată. El se afla cam la 10-15 m distanță, automobilul era pe partea stângă, tractorul pe partea dreaptă. Automobilul

era pe dreapta din câte ține minte, a trecut deja un an de zile. Timp de 1 an de zile a mai avut situații când a identificat situații de mita, nu ține minte dacă avea radarul în mână, nu ține minte tot în detaliu. Nu ține minte dacă a stopat pe cineva între timp. În împrejurimi erau doar cei prezenți la fața locului, dacă ține minte, persoanele nemijlocit implicate. Merge vorba de darea de mită. Spune doar cu aproximație ce a fost. Nu era la distanța de 30-40 m, erau doar vreo 10-15 m. El nu a fixat video, doar a văzut că colegul fixează video. Careva măsuri de stopare a automobilelor nu ține minte dacă au fost făcute. Când au căzut documentele pe jos nu ține minte să fi văzut, posibil, dar nu ține minte exact. Distanța era cam 10-15 m, bancnota era albastră. Ține minte cu aproximație, cum s-a petrecut deja nu ține minte tot, a trecut un an de zile. Nu a înjurat în timpul discuțiilor. Nu i-a făcut nimeni observație, nu își permite așa ceva, el nu vorbește prostii. Colegul nu ține minte dacă s-a apropiat cu bancnota de el. Următoarea acțiune după solicitarea actelor nu ține minte care a urmat, doar ține minte că a venit grupa și s-a transmis materialul. Nu cunoaște ce a discutat cu colegul până a veni grupa operativă. Nu ține minte toate detaliile, nu dorește să amăgească. A dat declarații atunci când a fost audiat. A văzut buletinul și bancnota în automobil, când a venit grupa. Discuția dintre inculpat și Nicolae nu a auzit-o. El se afla lângă automobilul său de serviciu. Discuția dintre inculpat și Sava Nicolae nu a auzit-o doar ceea ce a văzut vizibil. Ceea ce a văzut pe partea adversă nu ține minte. Ce a văzut aceea a spus. Când a venit grupa operativă au depistat banii. Posibil colegul a apelat la 112. Când s-a apropiat de el colegul cu documentele nu ține minte ce a spus. Când a plecat la automobil nu ține minte ce a făcut, nici când a ieșit nu ține minte ce a făcut. Restul nu mai ține minte detalii, cine a sunat, cine a anunțat, nu ține minte. Dacă a trecut vreo rutieră pe lângă el nu ține minte, puteau să fie. Martori prin împrejurimi nu ține minte dacă erau. Când inculpatul a dat documentele Domnului Nicolae a văzut, erau în mână și banii i-a scos din portmoneu. Actele le-a înmânat o singură dată, așa a văzut. Acțiunea a văzut-o din start. Nu sunt superiori în echipaj. După venirea grupei operative au mers la IP Strășeni, au dat declarații tot în acea zi. El este fumător, atunci nu ține minte dacă fuma sau nu. Mașina este dotată cu strictul necesar, înregistrează când este pornită, când este parcată mașina respectiv se deconectează, nu s-a înregistrat deoarece mașina era stopată. Colegul său nu a văzut ce a filmat, doar a văzut că era telefonul pornit. Cunoaște că este înregistrarea. Acțiunile agentului constator în cazul stopării și neprezentării actelor, au dreptul de a ridica plăcuțele de înmatriculare când automobilul nu are revizia tehnică sau este reutilat fără autorizație de rigoare de sine stătător. Când inculpatul s-a apropiat de coleg poate să redea acțiunile, altceva nu cunoaște. Nu ține minte ce a fost și cum a fost. Înregistrarea nu a văzut-o. El vreo înregistrare nu a făcut.

- **Declarațiile martorului Doni Ion ******* care a indicat că, pe 06.05.2022 în jurul orei 16:15-16:20 a fost stopat de către un echipaj de poliție și i s-au cerut actele de identitate și ale tractorului. Actele nu le avea la el. L-a sunat pe Sava Gheorghe să-i aducă actele. Polițistul îi spunea că au să vină să îi ridice tractorul. După aceasta a

venit Sava Gheorghe și ei au comunicat, iar el stătea deoparte. A fost stopat la intersecția Cojușna cu traseul Strășeni. Nu a văzut actele pe care le-a prezentat Sava Gheorghe, era la 10 metri de ei. Era gălăgie mare, deoarece era traseu, treceau mașini, și nu a auzit discuția dintre ei. Ei stăteau în spatele tractorului, iar el aproape în față și nu a văzut dacă Sava Gheorghe i-a transmis ceva polițistului. Peste aproximativ 30 minute, o oră a mai venit un echipaj de poliție de la Strășeni. El nu cunoaște cu ce scop a venit al doilea echipaj. După aceasta a discutat cu Sava Gheorghe despre cum să ridice tractorul de la parcare specială. Menționează că, au fost probleme cu actele, erau expirate. El actele de la tractor le-a văzut în 2019, ulterior nu le-a văzut. La tractor era și o semănătoare de 4,20 metri. El era în fața tractorului, iar Sava Gheorghe cu polițistul erau în spatele la semănătoare. El a fost audiat în aceeași zi când s-a apropiat al 2 echipaj de poliție, el a semnat. Al doilea agent constatator se afla la traseu, erau la distanță de mai mult de 10 metri unul de celălalt. Nu a văzut dacă al doilea agent se uita la Sava Gheorghe și primul agent, el era în traseu;

- **Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06.05.2022 împreună cu planșa fotografică anexată**, unde cercetarea se efectuează la km 15, traseul R-1 Chișinău-Ungheni intersecția sat. Cojușna. Obiectul cercetării a constituit automobilul de model „Scoda Octavia” cu nr/î „*****”, automobilul fiind cu inscripția ”Poliția” cu girofarul conectat. La deschiderea portierei din partea stângă a conducătorului auto pe bancheta din față stânga se află o bancnotă de 1000 lei cu seria ***** în formă îndoiată în jumătate neuniform, iar pe bancheta față pasager se află cet. Sava Nicolae în poziție așezată. Alături de automobilul autospecialei ***** la o distanță de 10 metri, staționează un tractor de model ”*****” cu nr/î *****care are atașat semănătoare. În cadrul cercetării de la fața locului a fost ridicată bancnota cu nominalul de 1000 lei, seria ***** (f.d.5-11);

- **Procesul-verbal de ridicare din 06.05.2022** de la Sava Nicolae au fost ridicate următoarele obiecte: un CD cu 3 fișiere video; 3 file A4 - copia proceselor-verbale cu privire la contravenție; 1 filă A4 - proces-verbal de ridicare a vehiculului (f.d.18-20);

- **Procesul-verbal de examinare a obiectului din 29.06.2022** prin care au fost supuse examinării fișierele video înregistrate la 06.05.2022 (f.d.21-24);

- **Procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.10.2022** prin care au fost supuse examinării 3 file A4 procese-verbale cu privire la contravenție, 1 filă A 4 proces-verbal de ridicare a vehiculului (f.d.29a);

- **Procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.05.2022** prin care a fost supusă examinării o bancnotă cu nominalul de 1000 lei ridicată în cadrul cercetării la fața locului din 06.05.2022 (f.d.30);

- **Extrasul din ordin de numire în funcție din 05.05.2020 nr.1000ef** numirea lui Sava Nicolae în funcția de ofițer al Secției de Escortă și Misiuni Speciale a Inspectoratului Național de Securitate Publică al IGP al MAI (f.d.86);

- **Fișa postului nr.2.9.55 25.01.2021 pe numele lui Balan Sergiu** (f.d.87-92);

- ***Tabelul de repartizare a forțelor și mijloacelor a angajaților Secției escortă și misiuni speciale a INSP, Nicolae Sava și Sergiu Balan la 06.05.2022*** (f.d.85);

- ***Raportul de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-3648 din 13.09.2022*** prin care s-a stabilit că, 1 bancnotă cu nominalul 1000 (una mie) lei BNRM cu seria și numărul I.0027 144661, anul de emisie 1992, este confecționată din hârtie specială cu fibre colore încorporate în suport, cu folosirea formelor de tipar de tip înalt (seria și numărul), plan- ofset (recuzitele de pe avers și revers, desene, texte), și corespunde după metoda de confecționare și calitatea reproducerii elementelor poligrafice de design cu a specimenului realizat de întreprinderea emitentă (f.d.108-111).

21. Fiind audiat în ședința instanței de fond, inculpatul Sava Gheorghe a menționat că învinuirea este clară și vina nu o recunoaște. La 06 mai 2021 se afla în câmp cu lucrătorii zilieri, își desfășurau activitatea. După orele 12:00 l-a trimis pe Doni Ion la semănat în câmpul care se află lângă câmpurile Ritandrix, era după masă. După ce a semănat câmpul dat, s-a îndreptat spre câmpurile lor, care sunt toate în incinta bazei Ritandrix și nu traversează drumurile centrale. Peste 15 minute după ce a terminat, l-a sunat și i-a zis la traversarea traseul ca să intre pe câmp a fost stopat de echipajul de poliție. A telefonat și a cerut să-i aducă actele pe tractor. În tractor nu este un loc special pentru a păstra aceste acte. I-a zis să aștepte că el vine. Peste vreo 15 minute s-a dus la locul unde era stopat tractorul. Acolo se afla automobilul poliției de patrulare. De el s-a apropiat polițistul și i-a solicitat actele pe tractor, a scos actele, a mai discutat ceva de ordine fără sens și i-a dat actele. Toate actele erau în buzunar, cu actele automobilului și alte acte, era și pașaportul tehnic vechi. Actele au căzut jos în timp ce le scotea din buzunar, erau și bani acolo. Ei s-au aplecat să le strângă, le-a ridicat și le-a dat colaboratorului de poliție. Banii și pașaportul tehnic le-a pus în buzunar. Colaboratorul de poliție a luat actele și i-a zis să aștepte verificarea transportului. A solicitat să verifice mai repede, deoarece are muncitori în câmp și trebuie să plece. Colaboratorul de poliție i-a cerut să aștepte să i se verifice actele. A luat actele și a mers spre a doua persoană care era la traseu cu radarul. El se afla în spatele tractorului și aștepta să i se elibereze actele ca să plece. În acest timp ei ceva au discutat între ei, cu actele înmânate s-au apropiat ambii de automobilul lor și au urcat în el. Din automobil s-a coborât un inspector, s-a apropia de el și i-a solicitat buletinul. El i-a prezentat buletinul și repetat i-a solicitat să-i permită să plece, pentru că îl așteaptă muncitorii. Le-a mai zis că, dacă au careva pretenții să întocmească proces-verbal și să-l elibereze. El i-a zis să aștepte ca să verifice actele. După aceasta el a mers la automobilul său, s-a așezat pe bancheta din față cu telefonul în mână. Menționează că, el s-a apropiat de colaboratorul de poliție și a cerut să fie eliberat. În acest timp a văzut pe scaunul șoferului, buletinul său și o bancnotă de 1000 lei, a cerut să-i fie întors buletinul. Colaboratorul de poliție, care era în automobil pe banchetă, i-a permis să ia buletinul de identitate. A luat buletinul și a solicitat să i se permită să plece, dar i s-a cerut să mai aștepte că imediat va fi eliberat. Peste vreo 10 minute a

venit alt echipaj de poliție, s-au apropiat și l-au întrebat ce s-a întâmplat. A dat declarații despre cele întâmplate. După ce a dat declarații, au fost întocmite procesele-verbale în privința tractoristului, iar tractorul a fost transportat la parcare auto pentru a se clarifica mai departe luni. Luni a prezentat actele și a luat tractorul. Menționează că, angajații INSP nici nu au încercat să-i spună că era bancnota între acte, i-au zis doar să aștepte. Nu a avut intenție de a oferi bani colaboratorilor poliției și nici nu le-a propus, deoarece nu era cazul, avea altceva de făcut atunci. Când s-a apropiat al doilea echipaj a spus ca este o bancnota de 1000 pe care i-a dat-o el polițistului, el a spus ca nici nu a văzut-o. A fost audiat nu în aceeași zi. La fața locului doar a dat o declarație. Nu i-au permis să plece, au spus să rămână pentru clarificări. Tractorul a fost stopat deoarece nu avea revizia tehnică și nu era pașaportul tehnic. Nu a cunoscut că era o bancnotă între acte, prima dată a văzut-o pe scaunul polițistului. La strângerea banilor a participat el cu polițistul, în acel moment actele erau la el în mână. Celelalte bancnote erau majoritatea bancnotelor de o mie și de cinci sute, bani destinați pentru zilieri, pentru a-i achita salariul. Față de polițiști nu a scos careva sume de bani, au fost scoase doar actele. Bancnota de 1000 lei a văzut-o doar pe banca șoferului prima și ultima dată. Când au căzut banii, erau mai multe bancnote, acea bancnotă la fel era jos printre celelalte, dar el strângea actele. Actele de jos le-au luat ambii.

22. În cadrul examinării cauzei penale, în ordine de apel, fiind audiat inculpatul Sava Gheorghe, a declarat că, învinuirea adusă îi este clară și o cunoaște, susține declarațiile depuse în instanța de fond și cele invocate de avocat, nefiind de acord cu acuzatorul de stat.

23. Totodată, procurorul în cadrul examinării cauzei penale în instanța de apel a reiterat probele invocate în instanța de fond.

24. Colegiul penal, verificând legalitatea și temeinicia sentinței contestate cu apel concluzionează că, la judecarea cauzei în instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, procesul penal pornit în privința inculpatului Sava Gheorghe ***** în baza art. 325 alin. (1) din Codul penal urmează a fi încetat pe motiv că există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

25. În susținerea soluției judecătorului fondului, instanța de apel subliniază că, în conformitate cu rigorile art. 1 din Codul de procedură penală, *procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni.*

26. Concomitent, prevederile art. 7 alin. (1) din Codul de procedură penală stabilesc că, *procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la*

care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

27. În conformitate cu art. 332 din Codul de procedură penală, **în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) –9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.** În cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova. Concomitent cu încetarea procesului penal, instanța ia măsurile respective prevăzute în art.54 și 55 din Codul penal, precum și decide asupra chestiunilor prevăzute în art.285 alin.(6). Sentința de încetare a procesului penal poate fi atacată cu apel sau, după caz, cu recurs în instanța ierarhic superioară, în modul prevăzut de prezentul cod. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

28. Potrivit art. 275 din Codul de procedură penală, **urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care:** 1) nu există faptul infracțiunii; 2) fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune; 3) fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu excepția cazurilor când infracțiunea a fost săvârșită de o persoană juridică; 4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia; 5) a intervenit decesul făptuitorului; 6) lipsește plîngerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art.276, numai în baza plîngerii acesteia sau plîngerea prealabilă a fost retrasă; 7) în privința unei persoane există o hotărîre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeiuri; 8) în privința unei persoane există o hotărîre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații; **9) există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.**

29. Conform art. 391 din Codul de procedură penală, **sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă:** 1) lipsește plîngerea părții vătămate, plîngerea a fost retrasă sau părțile sau împăcat; 2) a intervenit decesul inculpatului; 3) persoana nu a atins vârsta pentru tragere la răspundere penală; 4) există o hotărîre judecătorească definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă; 5) există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal; **6) există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală;** precum și 7) în cazurile prevăzute în art.54-56 din Codul penal. În cazul prevăzut în art.332 alin.(2), instanța încetează procesul penal, cu aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute în Codul contravențional.

30. În contextul circumstanțelor reliefate supra, raportate la normele de drept invocate, Colegiul penal conchide că, instanța de fond la pronunțarea sentinței a stabilit corect circumstanțele de drept, identificând la caz, admiterea unor încălcări de ordin procesual, care afectează legalitatea procesului penal desfășurat, iar în consecință duc la încetarea procesului penal.

31. Instanța de apel reține că, potrivit ordonanței privind pornirea urmăririi penale emise de organul de urmărire penală reprezentat de către ofițerul de urmărire penală al SUP a IP Strășeni, inspector Buzu Georgel la data de 10 mai 2022 s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza componentei de infracțiune prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal și conferirea prezentei cauze penale numărul statistic de ordine ***** (f.d.1, vol. 1).

32. Colegiul penal atestă că, prin ordonanța ofițerului urmăririi penale al SUP a IP Strășeni din 21 iunie 2022 s-a dispus a recunoaște pe cet. Sava Gheorghe ***** a.n. ***** dom. ***** , ***** pe cauza penală nr. ***** , în calitate de bănuit, în baza art. 325 alin. (1) din Codul penal (f.d. 66, vol. 1).

33. Instanța de apel constată că, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Strășeni din 19 septembrie 2022 s-a dispus punerea sub învinuire a lui Sava Gheorghe ***** , a.n. ***** , originar din r-nul ***** , sat. ***** și domiciliat în ***** , ***** , IDNP ***** , studii superioare, administrator al SRL ”Ritandrix”, anterior nejudecat, căsătorit, 1 copil minor la întreținere, supus militar, cetățean al Republicii Moldova, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal – ”Coruperea activă”, manifestată prin oferirea de mijloace financiare ce nu i se cuvin unei persoane publice pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, sau contrar acesteia (f.d. 100, vol. 1).

34. În conformitate cu art. 63 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură penală, *bănuitul este persoana fizică sau juridică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuit prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit. Ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuitul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. În cazul în care există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuitului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit și a drepturilor sale se amîină în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate a perioadei pînă la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, al infracțiunilor cu caracter terorist, al infracțiunilor de corupție și*

ale celor conexe actelor de corupție, termenul de amânare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit pînă la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amânare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile.

35. Concomitent, alin. (2) și (3) al aceluiași articol prevede că, **organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuیت:** 1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore; 2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul cînd i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive; 3) **persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.** La momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin.(2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunînd scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuیت mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

36. Iar, alin. (4) și (5) al art. 63 din Codul de procedură penală stipulează că, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, constatînd că bănuiala nu s-a confirmat, este obligată să elibereze bănuitul reținut sau să revoce măsura preventivă aplicată în privința lui pînă la expirarea termenelor indicate în alin.(2), dispunînd scoaterea lui de sub urmărire. Calitatea de bănuیت încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuیت și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

37. În contextul cronologiei evenimentelor relatate supra, raportate la prevederile legale pertinente, Colegiul penal subliniază că, în speță s-a constatat că, urmărirea penală a fost pornită *in personam* și nu însă pe careva fapte sau circumstanțe *in rem*, or, din conținutul ordonanței privind pornirea urmăririi penale din 10 mai 2022, organul de urmărire penală a indicat concret că, ”... *cet. Sava Gheorghe a. n. 1972, administrator al SRL ”Ritandix” și proprietar al tractorului, care înmânînd actele spre verificare, comisarului Sava Nicolae, a transmis o bancnotă cu nominalul de 1000 lei, pentru a nu fi întocmite procesele verbale conform art. 229, alin.(2) alin. (3) și art. 232 alin. (1) din Codul contravențional...*” considerînd că ”...din actul de sesizare și materialele procesului penal există o bănuială rezonabilă precum că a fost comisă o infracțiune prevăzute de art. 325 alin (1) din Codul penal ”Corupere activă” - oferirea sau darea, personal unei persoane publice bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în

exercitarea funcției sale sau contrar acesteia...”.

38. Instanța de apel menționează că, Sava Gheorghe a fost pus sub învinuire în afara termenului de trei luni, contrar prevederilor art.63 alin.(2) pct.3), alin.(3) din Codul de procedură penală, deoarece potrivit circumstanțelor cauzei, calitatea de bănuț a lui Sava Gheorghe se impunea a fi calculată din momentul pornirii urmării penale, și anume din 10 mai 2022, dată la care procurorul urma să-l scoată pe Sava Gheorghe de sub urmărire penală sau să-l pună sub învinuire, respectând astfel exigențele alin.(3) art.63 din Codul de procedură penală.

39. Colegiul penal remarcă, că din conținutul ordonanței din 10 mai 2022, rezultă că organul de urmărire penală, i-a atribuit lui Sava Gheorghe statutul procesual de bănuț, din momentul pornirii urmării penale, deoarece a indicat concret fapta prejudiciabilă și timpul comiterii acesteia, obiectul material al infracțiunii (natura concretă și cuantumul), încadrarea juridică a infracțiunii precum și existența unei bănuțeli rezonabile precum că fapta a fost comisă nemijlocit de Sava Gheorghe.

40. Prin ordonanța procurorului, *din 19 septembrie 2022*, a fost pus sub învinuire Sava Gheorghe ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin.(1) Cod penal (f.d. 100).

41. Astfel, colegiul penal atestă temeinicia concluziei instanței de fond, potrivit căreia Sava Gheorghe a fost pus sub învinuire în afara termenului de trei luni, contrar prevederilor art.63 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, deoarece potrivit circumstanțelor cauzei, calitatea de bănuț a lui Sava Gheorghe se impunea a fi calculată din momentul pornirii urmării penale, și anume din 10 mai 2022, și a expirat la 10 august 2022 - dată până la care procurorul urma să-l scoată pe Sava Gheorghe de sub urmărire penală sau să-l pună sub învinuire, respectând astfel exigențele alin.(3) art.63 Cod de procedură penală, ori din conținutul părții constatatoare a ordonanței de pornire a urmării penale din 10 mai 2022, rezultă că organul de urmărire penală chiar din momentul pornirii urmării penale i-a atribuit lui Sava Gheorghe statutul procesual de bănuț, deoarece a indicat concret fapta prejudiciabilă și timpul comiterii acesteia, obiectul material al infracțiunii (natura concretă și cuantumul), încadrarea juridică a infracțiunii și că de această infracțiune este bănuț Sava Gheorghe.

42. Prin urmare, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în sensul dispoziției art.63 alin.(1) Cod de procedură penală, este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmării penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, însoțită de calificarea juridică-penală a faptei, în privința lui Sava Gheorghe.

43. În acest sens, Colegiul penal conchide contrar argumentelor formulate de către acuzare, că înaintarea învinuirii lui Sava Gheorghe de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, or calitatea de bănuț în privința lui Sava Gheorghe expirase de drept la data de 10 august 2022, respectiv organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 din Codul de procedură

penală.

44. Așadar, instanța de apel reiterează că, anume de la 10 mai 2022 (data emiterii ordonanței de începere a urmăririi penale), Sava Gheorghe a dobândit calitatea procesuală de bănuit.

45. Mai mult ca atât, Colegiul penal reiterează convingerea că, calitatea de bănuit în privința lui Sava Gheorghe, odată ce a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prevăzute de alin.(2) art.63 din Codul de procedură penală, i-a creat persoanei convingerea fermă că nu mai este bănuită și urmărită penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința sa.

46. Prin decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2019, prin care s-a examinat recursul în interesul legii nr. 4-1ril-2/2019, Plenul a statuat că legea procesual-penală determină strict, că termenul de menținere a calității de bănuit se calculează începând cu data emiterii actelor procedurale, prevăzute în art. 63 alin. (1) pct. 1)-3) din Codul de procedură penală, iar în cazul constatării faptului că față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile, cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta, sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, potrivit alin. (1) art. 63 din Codul de procedură penală, organele de urmărire penală au obligația să recunoască această persoană în calitate de bănuit și să aducă la cunoștință informația despre drepturile prevăzute la art. 64 din Codul de procedură penală.

47. Potrivit art. 7 alin. (8) din Codul de procedură penală, hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

48. Aici, instanța de apel consideră că, urmează a fi luată în considerare jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului care prevede alte standarde (mai înalte) în această materie.

49. Prin hotărârea sa din 3 iunie 2003 *Pantea versus România*, CEDO a menționat că în materie penală, ”termenul rezonabil” prevăzut de articolul 6 § 1 începe să curgă de la data la care o persoană este „acuzată”. Astfel, este de menționat că noțiunea de „acuză în materie penală” trebuie înțeleasă în sensul articolului 6 § 1 din Convenție și poate fi definit drept „notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)” (Hotărârea din 13 septembrie 2016 Ibrahim și alții v. Regatul Unit și Hotărârea din 12 mai 2017 Simeonovi v. Bulgaria).

50. Astfel, garanția oferită de art. § 3 lit. a) din CEDO, aceea de fi informat asupra naturii acuzației, începe să funcționeze doar din acel moment. Or, raportat la acel moment, reclamantul a fost informat în mod complet despre acuzația îndreptată împotriva sa, omisiunea anterioară neputând fi luată în seamă sub aspectul art.6 din CEDO.

51. În Hotărârea Curții Constituționale nr. 42 din 14 decembrie 2000, se arată că

„după ratificarea de către Republica Moldova a Convenției Europene pentru Drepturile Omului, pentru țara noastră a devenit obligatorie și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului”. Ulterior, în Hotărârea nr. 10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 28 mai 1998 „Cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova”, Curtea Constituțională a reiterat că „practica jurisdicțională internațională [...] este obligatorie pentru Republica Moldova, ca stat care a aderat la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”. În asemenea condiții, aplicând mutatis mutandis jurisprudența CtEDO (care este constantă la acest capitol) rezultă fără echivoc că anume de la momentul începerii urmăririi penale - persoana dobândește calitate de bănuț.

52. În aceeași ordine de idei, potrivit pct. 27-28 a Deciziei de inadmisibilitate a Curții Constituționale nr. 25 din 29 martie 2018, Curtea reține că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț reglementate de articolul 63 alin. (1) din Codul de procedură penală se referă la prima componentă a conceptului de „acuzăție în materie penală” în sensul Convenției, și anume la „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”. Cu referire la criticile de neconstituționalitate invocate în sesizare, potrivit cărora modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț stabilite de articolul 63 alin. (1) din Cod sunt reglementate în mod limitativ, Curtea reține că problema abordată de autorul excepției își găsește soluția în cuprinsul alin. (1¹) din același articol, care prevede că ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și informația despre drepturile prevăzute la articolul 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile [...] din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. Astfel, Curtea observă că soluția legislativă prevăzută de alin. (11) din articolul 63 din cod reprezintă o excepție de la alin. (1) din același articol și corespunde celui de-a doilea element al noțiunii de „acuzăție în materie penală” în sensul Convenției, care se manifestă prin existența unor „repercusiuni importante asupra situației (persoanei)”. Excepția menționată constă în faptul că, în cazul în care față de o persoană există anumite bănuțeli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuț în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procedurale.

53. Instanța de apel mai reține că, în sensul constatărilor din Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.63 din Codul de procedură penală, Curtea a concluzionat că, recunoașterea calității de bănuț se aplică în interesul persoanei, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi suplimentare, reglementate de art. 64 din Codul de procedură penală (să știe de ce este bănuț, să fie audiat în prezența apărătorului, să ceară recuzarea persoanei care efectuează urmărirea penală ș.a.). Totuși, în general,

menținerea persoanei în calitate de bănuit este supusă unor limite temporare. În particular, potrivit prevederilor art.63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuit, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

54. Conform art. 230 alin. (2) din Codul de procedură penală, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*

55. În pct. 22 al Decizia Curții Constituționale nr.82 din 18 noiembrie 2016 de inadmisibilitate a sesizării nr.130g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, Curtea reține că, dispozițiile contestate nu sunt de natură să provoace confuzie. Or, stabilirea unor termene procesuale ține de opțiunea legiuitorului, având în vedere asigurarea desfășurării normale a urmăririi penale. În acest sens, dispozițiile criticate sunt precise și previzibile, destinatarul normei juridice fiind capabil să își adapteze conduita în funcție de conținutul acesteia, astfel încât nu se poate reține încălcarea prevederilor art. 23 din Constituție. Astfel, prin instituția termenului, legea asigură îndeplinirea actelor procedurale în intervalele de timp impuse de succesiunea firească a etapelor procesuale menite să garanteze îndeplinirea actului de justiție.

56. Termenele procedurale impun efectuarea în ritm rezonabil a tuturor operațiunilor specifice fiecărei faze procesuale, în vederea realizării scopului procesului penal, fără a împiedica aflarea adevărului sau lezarea în vreun fel a drepturilor și intereselor legitime ale părților. În cazul încălcării termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuit, devine incidentă dispoziția art. 63 alin. (3) din Codul de procedură penală.

57. Astfel, norma prenotată statornicește că, la momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin. (2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuit mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

58. Totodată, în pct. 24 al Decizia Curții Constituționale nr.82 din 18 noiembrie 2016 de inadmisibilitate a sesizării nr.130g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, de asemenea, Curtea relevă că, sarcina verificării respectării normelor procesual-penale este atribuită instanțelor judecătorești, acestea fiind și singurele în măsură să aprecieze în concreto efectele aplicării normei la situația de fapt dedusă instanței în fiecare caz în parte.

59. Din sensul normei citate, Colegiul penal deduce că, atunci când expiră termenul de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - termenul

de 6 luni, organul de urmărire penală are obligația pozitivă: 1) de a scoate persoana sub urmărire sau 2) punerea acestuia sub învinuire. Or, în speță, nu există nici un acord al Procurorului General și al adjuncților săi în vederea prelungirii termenului de menținerea a lui Sava Gheorghe în calitate de bănuțit, iar organul de urmărire penală, contrar normelor imperative ale legii relevate supra, la data de 19 septembrie 2022 a fost pus sub învinuire, adică cu omiterea termenului de 3 luni pentru înaintarea învinuirii.

60. Instanța de apel concluzionează că, omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuțitului, învinuitului, inculpatului. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză, cu excepțiile enunțate mai sus.

61. În cauza *Stoianova și Nedelcu versus România*, CtEDO a menționat: „carențele autorităților nu pot fi imputabile persoanelor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă”.

62. Mai mult, toate actele de procedură întocmite după expirarea termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuțit, sunt lovite de nulitate absolută. Această concluzie se răsfrânge și în privința rechizitoriului - ca act final de susținerea a învinuirii și sesizare a instanței de judecată.

63. În argumentarea acestei concluzii, Colegiul penal accentuează că, emiterea cu întârziere a ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului prezintă o încălcare esențială a legii procesuale penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale inculpatului, iar în baza art. 94 alin. (1) pct. 8), alin. (2) din Codul de procedură penală este nulă și respectiv, în corespundere cu art.251 din Codul de procedură penală, devin nule și toate celelalte acte procedurale de la urmărirea penală. Această stare de lucruri, conduce la lipsa probelor admisibile, și în consecință, conduce la imposibilitatea determinării vinovăției persoanei ca un element indispensabil al laturii subiective ale infracțiunii.

64. Astfel, instanța de apel subliniază că, nu pot fi admise și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare probele acumulate în cadrul urmăririi penale, dar urmează a fi excluse, cum indică jurisprudența CtEDO, hotărârea *Gafton vs Germania* din 30.06.2008, unde s-a statuat că „dacă organele de urmărire penală au administrat o probă cu încălcarea principiilor și loialității, aducând atingere drepturilor garantate de Convenția Europeană, iar din aceste mijloace de probă au rezultat fapte sau împrejurări ce au condus în mod direct și necesar la administrarea în mod legal a altor mijloace de probă (administrarea mijlocului nelegal fiind condiție sine qua non pentru administrarea mijlocului de probă legal), acestea din urmă, vor fi excluse, instanțele neputându-și fundamenta hotărârea pe aceste probe derivate. S-a instituit principiul „Fructele pomului otrăvit”, care impune excluderea mijloacelor de probă administrate în mod legal, dar care sunt derivate (în strânsă legătură) din probele obținute în mod ilegal. Astfel spus, dacă sursa probantă „pomul”, este lovită de nulitate, atunci toate

probele obținute cu ajutorul ei „fructele” vor fi tot așa. În consecință, menținerea mijlocului de probă astfel administrat aduc atingere caracterului echitabil al procesului penal în ansamblu.

65. Conform art. 1 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, *procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată. Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.*

66. Potrivit dispozițiilor art. 7 alin. (6) din Codul de procedură penală, hotărârile Curții Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 7g din 23 februarie 2016, pct.102, Colegiul penal reține că, *procesul penal trebuie să fie guvernat de principii fundamentale, cum ar fi, legalitatea, prezumția nevinovăției, principiul aflării adevărului, principiul oficialității, garantarea libertății și siguranței persoanei, garantarea dreptului la apărare, dreptul la un proces echitabil, egalitatea părților în proces.*

67. Deci, contrar alegațiilor invocate de acuzatorul de stat în cererea de apel formulată privind lipsa aprecierii juste a probelor de către instanța de fond, Colegiul penal concretizează că, în vederea constatării vinovăției inculpatului Sava Gheorghe prezentate de organul de urmărire penală, prima instanță just a conchis că, probele administrate la caz nu sunt pertinente și concludente, astfel că acestea au fost administrate cu încălcarea procedurii de administrate.

68. Subsecvent, instanța de apel desconsideră în ansamblu argumentele procurorului cu referire la legalitatea acțiunilor procesuale întreprinse de organului de urmărire penală, or, concluziile reiterate supra, raportate la normele de drept stabilesc cu certitudine contrariul.

69. În acest context, Colegiul penal constatând existența erorilor de ordin procesual, la etapa desfășurării urmăririi penale, consideră că, aceste încălcări atrag în cele din urmă încetarea procesului penal pornit la caz, în situația inadmisibilității probelor vizate prin prisma normelor Codului de procedură penală, concluzie solidară soluției instanței de fond.

70. Instanța de apel mai punctează că, în temeiul prevederilor art. 161-162, art.385 alin.(1) pct.13, art.397 pct. 3) din Codul de procedură penală, instanța de fond corect a concluzionat că, corpul delict, 1 bancnotă cu nominalul 1000 lei care se află la păstrare în contabilitatea IP Strășeni urmează a fi trecute în contul statului, după intrarea sentinței în vigoare.

71. În prezența circumstanțelor sus-enunțate, instanța de apel statuează asupra temeiniciei sentinței instanței de fond, considerente pentru care, apelul declarat de procurorul în Procuratura raionului Strășeni, Vreamea Alexandra urmează a fi respins ca nefondat.

72. În conformitate cu art. art. 449, 417-418 din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat apelul procurorului în Procuratura raionului Strășeni, Vreamea Alexandra declarat împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul Central) nr.1-112/2023 din 14 decembrie 2023, privind învinuirea lui Sava Gheorghe ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal și se menține această sentință fără modificări.

Decizia este executorie din momentul adoptării și poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecător:

Spoială Alexandru

Judecător

Chiroșca Igor

Judecător

Băbălău Denis